

Ton Jongbloed

‘Notariële akte voorkomt gang naar de rechter’

Wat kun je als (kandidaat-)notaris leren van een professor vastgoedeconomie, executie- en beslagrecht, internationaal goederenrecht of fiscaal concernrecht? Veel! De kennis op universiteiten is eindeloos. Voor deze rubriek praten wij elk nummer met een andere hoogleraar. We maken een rondje door het land met de vraag: ‘Wat kan het notariaat van u leren?’ In dit nummer krijgen we les van Ton Jongbloed.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Truus van Gog

‘**E**xecutie- en beslagrecht, alle notarissen krijgen daar weleens mee te maken. Er wordt verhaal gehaald, want afspraken zijn niet nagekomen. Vaak moet de rechter er dan aan te pas komen. Een andere optie is een notariële akte waarin de afspraken duidelijk staan beschreven. Duidelijkheid is het toverwoord. Denk daarbij aan de hypotheekakte. Je leent geld. Als er een achterstand ontstaat, kan de bank tot tenuitvoerlegging overgaan. Er zijn verschillende uitspraken geweest over waar zo’n notariële akte dan aan moet voldoen. Daaruit blijkt dat als niet duidelijk staat omschreven wat het bedrag is of wat de voorwaarden zijn, het heel lastig wordt voor een bank om zijn geld te krijgen. Zo wilde de Rabobank ooit weten of bij een restschuld loonbeslag kon worden opgelegd. De Hoge Raad zei nee, want dat is niet voldoende in de akte omschreven. Zo belangrijk is die akte dus.’

MINDER RATIONEEL

‘Als notaris kun je heel veel doen om executie- en beslagrecht te voorkomen. Denk aan een hypothecaire veiling. Notarissen zouden zich eigenlijk bij een hypothecaire veiling moeten afvragen: wat als blijkt dat er een fout is gemaakt? Normaal gesproken is er altijd een

bepaalde betalingsachterstand. De hypotheekbank gaat niet zomaar tot executie over. Maar het kan dus zijn dat er discussie is over de hoogte van de achterstand en dat de rechter uiteindelijk uitmaakt dat de achterstand die de hypotheekbank meldt, er niet is. En dan blijkt achteraf dus dat je niet tot hypothecaire veiling over had mogen gaan. De koper is dus geen eigenaar geworden. Ook al denkt hij van wel. Even bellen met de meneer of mevrouw wiens huis wordt verkocht, had in zo’n geval kunnen helpen. De notaris kan uitdrukkelijk vragen of het klopt wat de hypotheekbank zegt. Ik zou zeggen: in geval van twijfel niet veilen. Dan moet de rechter een beslissing nemen. Denk niet: iedereen doet het zo, het zal wel goed zijn. Houd zelf in gedachte of het wel klopt. Rechtszekerheid voorop.’

NOOIT MEER VERTROKKEN

‘Ik heb zelf in Groningen Nederlands recht gestudeerd. Bij iedere werkgroep zat je met andere mensen, dat vond ik destijds niet zo leuk. Ik wilde privaatrechtelijk afstuderen en ontdekte dat als je overstapte naar notarieel recht je de vakken wat uitgebreider kreeg en je had een vaste groep van zo’n twintig man. Dat was beter. Ik heb wel stage gelopen in Friesland, maar verder nooit in de praktijk gewerkt. Mijn eerste baan was als medewerker algemene inleiding recht aan de Universiteit Nijmegen en eigenlijk ben ik nooit meer vertrokken uit het universitaire onderwijs.’

BESLAGVRIJE VOET

‘De leerstoel die ik in Utrecht bekleed, is in het verleden opgezet door de gerechtsdeurwaarders. Zij vonden dat ze eigenlijk heel erg lijken op notarissen, maar er ontbrak nog een hoogleraar executie- en beslagrecht. Ik geef procesrecht. Executie- en beslagrecht is maar een klein onderdeel daarvan. Behalve aan studenten en deurwaarders geef ik ook les aan advocaten.

We kijken dan naar actuele ontwikkelingen en valkuilen. De beslagvrije voet bijvoorbeeld. Die verandert in de toekomst. Loon mag niet helemaal in beslag worden genomen: er moet altijd een bepaald gedeelte overblijven om van te leven. Maar straks komt er een genuanceerd stelsel. Er moet nog een rekenmodule komen en dat duurt nu al jaren. Onzekerheid alom.’

ACHTER HET NET VISSEN

‘Wat mij betreft, kan de notaris er nog veel vaker voor zorgen dat afspraken goed worden vastgelegd en de gang naar de rechter kan worden voorkomen. Bijvoorbeeld bij bedrijven die samenwerken. Of bij geldleningen. Als je in de voorwaarden afsprekt dat als er een achterstand is, de bedrijfsauto mag worden verkocht, zijn de afspraken volkomen helder. Je hebt dan zekerheid dat je niet achter het net vist. Ook afspraken over de omgang met kinderen na scheiding en alimentatie kun je bij de notaris in een akte vastleggen. Integreer dit bij het maken van een samenlevingscontract, dan is het meteen geregeld. Dit soort afspraken kun je beter maken als de relatie nog goed is. Ik houd mij ook bezig met mediation. En ook daarin zie je een rol. Bedrijven die zaken met elkaar doen, kunnen ook vastleggen wie ze inschakelen als het misgaat. Want als het misgaat, sta je lijnrecht tegenover elkaar. Probeer er dan nog maar eens uit te komen zonder hulp. Ja, de notaris is een belangrijke pijler van de samenleving.’ ■

WIE Ton Jongbloed
WAT Executie- en beslagrecht
WAAR Universiteit Utrecht
MOTTO ‘Denk niet: het zal zo wel goed zijn’